

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ
ՀՀ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ /2ՄՈՂՈՒԼ/

ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ	ԲՆԱԳԻՏԱԱՇԽԱՐՀԱԳՐԱԿԱՆ
ԱՄԲԻՈՆ	ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՈՒ ՆՐԱ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ՄԵԹՈԴԻԿԱՅԻ
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄ ԵՎ ԸՆԹԱՑԻԿ ՄՈՂՈՒԼ	ՀՀ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ /2ՄՈՂՈՒԼ/
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԴԱՄԻՉ ԵՎ ՄՈՂՈՒԼՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿ	0905B4/18.2 2 ՄՈՂՈՒԼ
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ	ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ
ԿՈՒՐՍ/ԿԻՍԱՄՅԱԿ	4-րդ կուրս / 1-ին կիսամյակ
ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՆՊԱՏԱԿԸ	<p>ՁԵՎԱՎՈՐԵԼ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ՀՀ-ում տնտեսության զարգացման բնառեսուր սային, սոցիալ-տնտեսական նախադրյալ ների շուրջ հստակ պատկերացում: • Վերլուծել տնտեսության ճյուղային ու տարածքային կառուցվածքը՝ հաշվի առնելով արտադրության շրջանային մասնագիտա ցումը, տեղական աշխատանքային, բնական, տնտեսական ռեսուրսների արդյունավետ օգտագործումը: • Հիմնավորել տարաբնկեցման ցանցի, տնտեսության բոլոր ճյուղերի տեղաբաշխումը: • Նպաստել ուսանողների տեսական գիտելիք ների խորացմանը, աշխարհագրական-տեսական մտածողության զարգացմանը, միջառարկայական կապերի իմացության ամրապնդմանը:
	<p>ԳԻՏԵԼԻՔ</p> <p>Բացատրել քիմիական , շինանյութերի, թեթև, սննդի արդյունաբերության ճյուղերի տեղաբաշխման և տարածքային կազմակերպման առանձնահատկությունները և տեսական հիմնավորումները:</p> <p>Վերլուծել գյուղատնտեսության գլխավոր ճյուղերի՝ բուսաբուծության ու անասնապահության ճյուղային կառուցվածքները, տեղաբաշխումը և դրանց վրա ազդող գործոնները:</p> <p>Ներկայացնել տրանսպորտի հիմնական բնութագրիչները, կառուցվածքը, տեղաբաշխումը:</p> <p>Բացատրել Հայաստանի արտաքին տնտեսական կապերի բնույթը, կառուցվածքը, աշխարհագրությունը:</p> <p>Ներկայացնել վարչատարածքային բաժանման միավորների բնառեսուրային հնարավորությունները, բնակչությունը, տնտեսությունը:</p> <p>Գիտենալ սոցիալ տնտեսական շրջանացման միավորների՝ շրջանների բնութագիրը:</p> <p>ԿԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆ</p> <p>Բացահայտել տնտեսության ճյուղային ու տարածքային կառուցվածքի վրա ազդող գործոնները:</p> <p>Վեր հանել երկրում առկա տնտեսական խնդիրները, ռեսուրսների արդյունավետ օգտագործման ուղի ները:</p> <p>Մեկնաբանել սոցիալ -տնտեսական երևույթների պատճառահետևանքային կապերը:</p> <p>Համադրել տնտեսության առանձին ճյուղերի՝ արդյունաբերության, գյուղատնտեսության, տրանսպորտի, սպասարկման ոլորտի տեղաբաշխումը, կենտրոնների միջև կապերը:</p>

--

Համեմատել տարածքային շրջանացման միավորները:

ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆ
Տիրապետել Հայաստանի տնտեսական, վարչական քարտեզներին, դրանցում կիրառված մեթոդներին:
Կանխատեսել տնտեսական, սոցիալական ոլորտներում հնարավոր փոփոխությունները:
Կիրառել վիճակագրական նյութերի երևույթների շարժընթացի, վերլուծության, զծագրական աշխատանքների կառուցման մեջ:
Որոշել տնտեսական նշանակության օբյեկտների՝ շրջանների, հանգույցների, կենտրոնների, կետերի միջև ձևավորված կապերին:
Տնտեսության մասնագիտացված ճյուղերի զարգացման բնական ու սոցիալ տնտեսական նախադրյալներին:
Որոշել արտաքին առևտրի, արդյունաբերության, տրանսպորտի տնտեսական ցուցանիշները:
Կանխատեսել երկրի վարչատարածքային միավորների տնտեսության կառուցվածքային և այլ փոփոխությունները:

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

- ԿՐԵԴԻՏՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿ - 4
- ԼՍԱՐԱՅԻՆ ԺԱՄ - 44
- ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ - 22
- ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ - 10
- ՍԵՄԻՆԱՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ - 12
- ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ԺԱՄ - 4

ՆԱԽԱՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Հայաստանի ֆիզիկաաշխարհագրական և ընդհանուր տնտեսական աշխարհագրությունից ձեռք բերված գիտատեսական ու քարտեզագրական գիտելիքները:

ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱԴՈՒԹՅԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐ

Դասախոսություն, բանավեճեր, քննարկումներ, զննական՝ աշխատանք քարտեզներով, վիճակագրական նյութերով, գործնական աշխատանքներ

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ-ի արդյունաբերության ճյուղային կառուցվածք:

- Քիմիական արդյունաբերություն, կառուցվածքը, տեղաբաշխումը, զարգացման հեռա նկարները:
- Շինանյութերի արդյունաբերություն, հումքա յին բազան, կառուցվածքը, տեղաբաշխումը, զարգացման հեռանկար ներք:
- Թեթև արդյունաբերություն, կառուցվածքը, տեղաբաշխումը, զարգացման հեռանկար ներք:
- Մանրի արդյունաբերություն, կառուցվածքը, տեղաբաշխումը, զարգացման հեռանկար ներք:

ՀՀ-ի արդյունաբերության տարածքային կառուցվածք:
Արդյունաբերության տարածքային կազմակերպումը՝ արդյունաբերական հանգույցներ, կենտրոններ, կետեր:

ՀՀ-ի գյուղատնտեսություն:

- Գյուղատնտեսության զարգացման նախադրյալների վերլուծություն: Հողային ֆոնդի կառուցվածքը: Հողաբարելավում, տեսակները, կիրառութ յունը:
- Բուսաբուծություն, կառուցվածքը, տեղաբաշխումը: Անասնապահություն, ճյուղային կառուցվածքը, տեղաբաշխումը:
- Գյուղատնտեսության տարածքային կազմակերպումը՝ գյուղատնտեսական շրջաններ:

ՀՀ-ի տրանսպորտ:
Ընդհանուր բնութագիրը, կառուցվածքը, առանձին տեսակների՝ երկաթուղային, ավտոմոբիլային, խողովակաշարային, օդային տրանսպորտի բնութագրերը: Տրանսպորտի տարածքային կազմակերպումը:

ՀՀ-ի սպասարկման ոլորտ:
Սպասարկման ոլորտի կառուցվածքը, ընդհանուր բնութագիրը: Արտաքին

տնտեսական կապեր:
 ՀՀ-ի տնտեսության տարածքային կազմակերպում:
 Մոցիալ տնտեսական շրջանացում:
 Մոցիալ տնտեսական շրջանացման գիտատեսական հիմնադրույթներ: ՀՀ-ի տնտեսական շրջանացման սխեմաների վերլուծություն: ՀՀ-ի 6 սոցիալ տնտեսական շրջանների ու 5 մարզերի բնութագիրը: Կենտրոնական, Շիրակի, Լոռի-Փամբակի, Հյուսիս-Արևելյան, Սևանի, Սյունիքի, ընդհանուր բնութագրերը:
 ԼՂՀ-ի բնական ռեսուրսներ, բնակչություն, տնտեսություն:
 ԼՂՀ-ի տնտեսաաշխարհագրական համառոտ բնութագիրը՝ բնական պայմաններն ու ռեսուրսները, բնակչությունը, տնտեսությունը:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ
 ՀԻՄՆԱԿԱՆ

1. Վալեյան Լ. «Հայաստանի տնտեսական ու սոցիալական աշխարհագրություն», Ե. 1988թ.
2. Մելքումյան Ս. «Հայաստանի Հանրապետության և Լեռնային Ղարաբաղի տնտեսական ու սոցիալական աշխարհագրություն», Ե. 2007թ.
3. Խոջաբեկյան Վ. «Հայաստանի բնակչության վերարտադրությունը և տեղաշարժերը XIX-XX դարերում և XXI դարի շեմին», Ե. 2001թ.
4. «ՀՀ-ի սոցիալ տնտեսական վիճակագրական տեղեկատուներ»
5. «Հայաստանի Ազգային ատլաս», Ե, 2007թ.

ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ

1. Ադոնց Մ. «Հայաստանի ժողովրդական տնտեսություն և հայ տնտեսագիտական միտքը XX դարում», Ե. 1968թ.
2. Առաքելյան Բ. «Հայաստանի քաղաքները և արհեստները», Ե. 1964թ.
3. Վալեյան Լ. «Հասարակական աշխարհագրության ներածություն», Ե. 1999թ.
4. Մ. Մանասյան, Ա. Գրիգորյան, Ա. Պոտոսյան «Շիրակի բնությունը, բնակչությունը, տնտեսությունը», Ե. 2002թ.
5. Մելքումյան Բ. «Հայաստանի պղնձարդյունաբերության պատմություն», Ե. 1972թ.

ՍՏՈՒԳՄԱՆ ԵՎ
 ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՁԵՎԵՐԸ

Ստուգումն իրականացվում է2 գրավոր և 1 բանավոր քննություններով՝ 100 միավոր առավելագույն արժեքով:
 Ընթացիկ գրավոր ստուգումների հարցա թերթիկը բաղկացած է 8 հարցերից՝ 2-ը 20-ական, 6-ը՝ 10-ական, իսկ ամփոփիչը՝ 3 հարցից՝ 35, 35 և 30 միավորային արժեքներով:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ
 ԲԱՂԱՊԻՉՆԵՐ ԵՎ
 ԿՇԻՌ

1. Բաղադրիչ 1- 10% (հաճախումներ)
2. Բաղադրիչ 2-20% (ընթացիկ ստուգում 1-ին)
3. Բաղադրիչ 3-20% (անհատական աշխատանք)
4. Բաղադրիչ 4-40% (ամփոփիչ ստուգում)
5. Բաղադրիչ 5-10% (ընթացիկ ակտիվություն)

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ
 ՍԱՆԴՂԱԿ

Տարային գնահատական	Գնահատականի պաշտոնական թվային համարժեքը	ԳՊՄԻ գնահատական
A+	5+	96-100
A	5	91-95
A-	5-	86-90
B+	4+	81-85
B	4	76-80
B-	4-	71-75
C+	3+	66-70
C	3	61-65
C-	3-	40-60
D	2	Մինչև 39

ՈՒՍԱՆՈՂԻ ԾԱՆՐԱԲԵՌՆՎԱԾՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՏԱԺԱՄԱՆԱԿԸ

կրեդիտ/կրեդիտ ժամ-4/120

Հ/Հ	Թ ե մ ա	Լսարանային ժամեր					Ուսանողի ինքնուրույն աշխատածամանակը	Ուսանողի ընդհանուր աշխատածամանակը
		Դասախոսություն	Գործնական	Լաբորատոր	սեմինար	Ուս. պրակտիկա		
1.	ՀՀ-ի քիմիական արդյունաբերություն, ճյուղային կառուցվածքը, տեղաբաշխումը: Շինանյութերի արդյունաբերություն, ճյուղային կառուցվածքը, տեղաբաշխումը	2					2	4
2.	Շինանյութերի արդյունաբերության հումքային բազան, ճյուղային կառուցվածքը, տեղաբաշխումը				2		2	4
3.	Թեթև արդյունաբերություն, ճյուղային կառուցվածքը, տեղաբաշխումը: Մանրի արդյունաբերություն, կառուցվածքը, տեղաբաշխումը, զարգացման հեռանկարները:	2					2	4
4.	Մանրի արդյունաբերություն, կառուցվածքը, տեղաբաշխումը, զարգացման հեռանկարները:		2				2	4
5.	Արդյունաբերության տարածքային կազմակերպում:	2					2	4
6.	Արդյունաբերության տարածքային կազմակերպում:		2				2	4
7.	Գյուղատնտեսություն, նախադրյալները, հողա-յին ֆոնդի կառուցվածք	2					2	4
8.	Բուսաբուծություն, կառուցվածքը, տեղաբաշխումը	2					2	4
9.	Բուսաբուծություն, կառուցվածքը, տեղաբաշխումը				2		2	4
10.	Անասնապահություն, ճյուղային կառուցվածքը, տեղաբաշխումը:	2					2	4
11.	Գյուղատնտեսության տարածքային կառուցվածք:		2				2	4
12.	Տրանսպորտի ընդհանուր բնութագիրը, կառուցվածքը:	2					2	4
13.	ՀՀ-ի սպասարկման ոլորտի կառուցվածքը, ընդհանուր բնութագիրը: Արտաքին տնտեսական կապեր:	2					2	4
14.	ՀՀ-ի արտաքին տնտեսական կապեր:		2				3	5
15.	ՀՀ-ի տնտեսության տարածքային կազմակերպումը: Սոցիալ տնտեսական շրջանացում:	2					2	4
16.	Սոցիալ տնտեսական շրջանների բնութագիրը:				2		3	5
17.	Սոցիալ տնտեսական շրջանների բնութագիրը:		2				2	4
18.	ՀՀ-ի մարզերի բնութագիրը:				2		3	5
19.	ԼՂՀ-ի բնական ռեսուրսների գնահատում:	2					1	3
20.	ԼՂՀ-ի բնակչությունը, թիվ, կազմ, տեղաբաշխում:		2				2	3
21.	ԼՂՀ-ի տնտեսությունը:	2					1	3
22.	ԼՂՀ-ի տնտեսությունը:				2		2	4
Ընթացիկ ստուգում 1								10
Ընթացիկ ստուգում 2								10
Ամփոփիչ ստուգում								12
Ընդամենը								120